
SAKSFRAMLEGG

Til:
Forskningsutvalget for Det juridiske fakultet

Møtedato:
24.11.2021

Sak:

Forsknings- og utdanningstermin, forslag til utfyllende retningslinjer for Det juridiske fakultet

Innstilling til vedtak:

Forskningsutvalget anbefaler at det fremlagte forslaget til utfyllende retningslinjer for tildeling av forsknings- og utdanningstermin godkjennes.

Bakgrunn:

På bakgrunn av at UiTs retningslinjer for tildeling av FoU-termin har vært revidert flere ganger de siste årene – bl.a. med endringer i kriterier for tildeling av termin, er det behov for at fakultetet utarbeider utfyllende retningslinjer der prinsipielle spørsmål rundt fordeling av FoU-termin ved fakultetet blir avklart.

Styret ved Det juridiske fakultet behandlet i møte 18.06.2021 sak om tildeling av FoU-terminer med oppstart i 2022. Tildeling av FoU-termin blir vanligvis behandlet som fullmaktsak av dekan, men ved årets behandling ble denne saken lagt frem for fakultetsstyret for at styret skulle kunne bidra inn i utformingen av fremtidig praksis for tildeling av FoU-terminer.

Ved denne gjennomgangen var det enighet i styret om at utfyllende retningslinjer skal bygge på den praksis for tildeling av termin som fakultetet har fulgt de siste årene, og med opprettholdelse av de samme krav til faglige resultater i opptjeningstiden. Utfyllende retningslinjer skal videre bidra til å klargjøre fakultetets prioriteringer og være et redskap for å lette og kvalitetssikre saksbehandlingen ved tildeling av FoU-termin.

Utfyllende retningslinjer for fordeling av FoU-termin skal vedtas av Fakultetsstyret i møte 13. desember i år, og forslag til utfyllende retningslinjer legges med dette fram for Forskningsutvalget for vurdering (Vedlegg 2).

UiTs retningslinjer for tildeling av Forsknings- og utdanningstermin

UiTs retningslinjer for tildeling av FoU-termin har vært revidert flere ganger de siste årene, og den siste revisjonen ble foretatt i 2020, med virkning fra 1.1.2021 (sak F 2-21). Ved denne revisjonen ble det bestemt at formålet med terminen ikke bare skal være innenfor forsknings- og innovasjonsvirksomhet, men at den også skal inkludere utdanningsvirksomhet. Navnet på

ordningen ble derfor endret til forsknings- og utdanningstermin (Jfr. vedlegg 1, *Retningslinjer for fordeling av forsknings- og utdanningstermin*, UiT).

Det fremgår av UiTs retningslinjer for fordeling av forsknings- og utdanningstermin at det enkelte fakultet kan fastsette utfyllende bestemmelser, men det er ikke anledning for enhetene til å sette strengere eller mildere krav i utfyllende bestemmelser enn det som framgår av retningslinjene (Retningslinjene pkt 8).

Forslag til utfyllende retningslinjer for tildeling av forsknings- og utdanningstermin, søknad og søknadsbehandling

Vedlagt følger forslag til utfyllende retningslinjer for tildeling av forsknings- og utdanningstermin ved Det juridiske fakultet (vedlegg 2). I forslaget er det innledningsvis gitt en beskrivelse av rutine og prosess for utlysning og saksbehandling knyttet til ordningen med forsknings- og utdanningstermin. I UiTs retningslinjer for FoU-termin heter det i pkt. 3.2. b) at det skal tas hensyn til arbeids- og budsjettsituasjonen ved den enkelte enhet, og undervisningsbehov skal være tilfredsstillende ivarettatt. På grunn av bemanningssituasjonen ved fakultetet vil det påvirke undervisningssituasjonen å innvilge FoU-terminer. Fakultetet følger likevel en praksis med at man strekker seg langt for å innvilge FoU-termin til de som har opptjent ansiennitet og ellers oppfyller vilkårene, fordi dette anses som viktig med tanke på forskningsmessig utvikling og faglig nivå ved fakultetet.

Det må likevel tas høyde for at det kan forekomme situasjoner der det vil være behov for å rangere søkere. Av denne grunn er det lagt inn en formulering i forslaget til utfyllende retningslinjer om at «Dersom det er behov for det skal administrasjonen på bakgrunn av kriteriene i UiTs retningslinjer punkt 3.4, foreslå en rangering av søkerne. Ved denne rangeringen skal det legges særlig vekt på de tre første kulepunktene i punkt 3.4.»

De tre første kulepunktene i UiTs retningslinjer, punkt 3.4., er følgende:

- Det omsøkte prosjektets kvalitet og nytteverdi for instituttet/fakultet fremover, og plan for kompetansedeling med kollegaer
- terminens betydning for bygging/vedlikehold av nasjonalt og internasjonalt faglig nettverk, stort omfang av vitenskapelig publisering i perioden fra sist termin, eller annen publisering for fagmiljøer der dette er relevant jf. punkt 3.3.
- terminens betydning for pedagogisk utvikling, utvikling av nye eller videreutvikling av eksisterende studietilbud og arbeid med studiekvalitet

Ved Det juridiske fakultet har det de siste årene vært økt fokus på tiltak for å styrke fagmiljøene bl.a. for å fremme internasjonalt samarbeid og øke søknadskompetansen mot eksempelvis Forskningsrådet og EU. Revisjon av retningslinjene for forskergruppene og ny økonomisk incentivmodell tilknyttet forskergruppene har vært en viktig del av dette arbeidet.

Fakultetet har samtidig hatt stort fokus på studiekvalitet, nye undervisningsmetoder, bruk av digitale verktøy og læringsressurser og samarbeid med nasjonale og internasjonale fagmiljø innen pedagogisk nytenkning og utvikling (jfr. Fyrtårnsprosjektet).

Det er naturlig at prioriteringer for tildeling av FoU-termin gjenspeiler fakultetets satsinger innen forskning og utdanning, og kulepunktene fra UiTs retningslinjer ovenfor, samt fakultetets arbeid med å stimulere til etablering av større prosjekter og økt forskningssamarbeid, både nasjonalt og internasjonalt, samt satsing på utdanningskvalitet, vil være vurderingsmomenter i de tilfeller det er aktuelt å prioritere mellom søkere.

I arbeidet med forslag til utfyllende retningslinjer har vi sett hen til retningslinjer ved de øvrige fakultetene ved UiT, samt ved de juridiske fakulteter ved UiO og UiB (utfyllende retningslinjer for disse enhetene er lagt ved). De kriterier for prioritering som er foreslått i utfyllende retningslinjer for vårt fakultet samsvarer i stor grad med kriterier som er angitt i utfyllende retningslinjer ved de juridiske fakultetene ved UiB og UiO, og også med kriterier gitt i flere av de utfyllende retningslinjene for enheter ved UiT.

I tillegg til forslag om kriterier for rangering av søkere, er innholdet i forslaget til utfyllende retningslinjer for fakultetet knyttet til avklaring av følgende momenter:

Krav til søknad og resultater i opptjeningstiden

Krav til plan for terminen

Ved de siste års revisjoner av UiTs retningslinjer for tildeling av FoU-termin, har det vært et økt fokus på søkers plan for terminen. I UiTs gjeldende retningslinjer for terminen skal planens kvalitet, utviklingsorientering og nytteverdi for søkers enhet tillegges stor vekt.

Krav til resultater i opptjeningstiden

Det ble i 2019 foretatt en justering av retningslinjene som en følge av at UiT, som første universitet i Norge, signerte [DORA-erklæringen](#). Krav til publikasjonspoeng ble da, med virkning fra den 1.1.2019, fjernet som grunnlag for vurdering av søknader, og erstattet med at: «Søkeren skal være en aktiv forsker (innen for eksempel publisering, ekstern finansiering, veiledning av ph.d.-studenter og innovasjon) og skal ha publisert godkjente vitenskapelige publikasjoner i opptjeningstiden» (retningslinjene 3.3.). Før denne revisjonen var det krav om 0,7 publikasjonspoeng pr år i opptjeningstiden, noe som tilsvarte 4 antologiartikler på nivå 1, evt 3 tidsskriftsartikler på nivå 1, i en opptjeningsperiode på fire år. I arbeidet med endringene ble det fremhevet at målet ikke var å senke kravene, men å åpne for en bredere vurdering.

Bortfall av krav om publiseringspoeng i opptjeningstiden har vært gjeldende ved behandling av søknader om FoU-termin ved utlysningene i 2019, 2020 og 2021. Det vil si at fakultetet har hatt tre søknadsrunder med denne ordningen så langt. Utgangspunktet ved behandling av søknader de siste tre årene har vært at kravet til forskningsaktivitet og publisering i godkjente vitenskapelige kanaler, ikke skal være lavere enn tidligere selv om det spesifiserte kravet til antall publikasjonspoeng er fjernet. Fakultetet har i denne perioden ikke innvilget FoU-terminer der søker har færre enn tre godkjente publikasjoner i en opptjeningstid på fire år. Det er da snakk om antologi- og tidsskriftsartikler. Dersom en søker har en vitenskapelig monografi i opptjeningstiden, kan vurderingen bli litt annerledes. Ut fra en helhetlig bedømmelse kan det i slike tilfeller være tilstrekkelig med én publikasjon i tillegg til monografien i opptjeningstiden. I vurderingen vil bla. omfanget av monografien og når i opptjeningstiden den ble publisert, måtte vektlegges.

I tillegg til publikasjoner som nevnt ovenfor, må søkeren vise til aktiviteter innenfor øvrige områder nevnt i UiTs retningslinje punkt 3.3.

Periode for opptjening av ansiennitet

Dette punktet er ment å klargjøre oppstart for opptjening av ansiennitet.

For førstegangssøkere gjelder at for ansatte som har tilsetningstidspunkt utenom de fastsatte tidspunktene for oppstart av termin (01.01. eller 01.07), regnes opptjeningsperioden fra 01.01.

eller 01.07. det påfølgende semester etter tilsettingsdato. Dette er i tråd med punkt 8 i UiTs retningslinjer, der det fremgår at enhetene ikke har anledning til å sette mildere krav i utfyllende bestemmelser. Det følger av dette at dersom en ansatt har tilsettingsperiode f.eks. i midten av oktober, regnes opptjeningsperioden fra 1. januar det påfølgende år, fordi det ikke er anledning til å sette en kortere opptjeningsperiode enn det som fremkommer i UiTs retningslinjer pkt 4.1. om opptjening av ansiennitet.

Dette avsnitt avklarer videre at opparbeiding av ansiennitet til ny forsknings- og utdanningstermin starter fra avslutning av forrige FoU-termin, og at eventuell opparbeidet «overansiennitet» bortfaller og ikke kan tas med videre til neste opptjeningsperiode. Unntak fra denne regelen kan gjelde dersom terminen er blitt forskjøvet som følge av fakultetets drift.

Utsatt avvikling av forsknings- og utdanningstermin

Dette avsnittet gjelder for de situasjoner der en ansatt ønsker å søke om utsatt avvikling av en allerede innvilget termin. Det gjelder for eksempel dersom man ønsker å utsette terminen av private/praktiske grunner. Slik utsettelse må søkes særskilt om, og – i motsetning til utsettelse som er pålagt av fakultetet – vil overansiennitet som følge av utsettelsen ikke kunne tas med over i neste opptjeningsperiode.

Forskergruppeledere - permisjon under avvikling av termin og vikarordning

Dette avsnittet redegjør for hvilke rutiner som gjelder dersom en forskergruppeleder ønsker å be om permisjon fra vervet som forskergruppeleder under avvikling av FoU-termin.

Utfyllende retningslinjer - øvrige fakulteter ved UiT

Ved UiT er det kun HSL-fakultetet som har vedtatt utfyllende retningslinjer utformet i et eget dokument. Det er også denne løsningen som er foreslått for Det juridiske fakultet. En del punkter er relativt sammenfallende i HSLs utfyllende retningslinjer og forslaget til retningslinjer for Det juridiske fakultet. Når det gjelder krav til resultater i opptjeningsperioden skiller Jur-faks krav seg noe fra HSL-faks. HSL-fak krever minst to publikasjoner og at søker *i tillegg* må kunne vise til andre resultater/aktiviteter *av innhold, kvalitet og betydning for fagmiljøet* for å kunne få innvilget ett års termin. For Jur-fak er det foreslått *minst tre publikasjoner* i opptjeningsperioden, og at dersom man har færre enn tre publikasjoner må man i tillegg kunne vise til *betydelige resultater/aktiviteter* innen de øvrige nevnte områdene for å kunne få innvilget ett års termin. Som nevnt ovenfor var dette spørsmålet diskutert i fakultetsstyret i møte 18.06.2021, sak om tildeling av FoU-terminer med oppstart i 2022, der det var enighet i styret om at utfyllende retningslinjer skal bygge på den praksis for tildeling av termin som fakultetet har fulgt de siste årene, og med opprettholdelse av de samme krav til faglige resultater i opptjeningsperioden.

De øvrige fakultetene ved UiT har ikke utfyllende retningslinjer i et frittstående dokument, men har innarbeidet disse med tekst i kursiv under de respektive avsnitt i UiTs sentrale retningslinjer. Helse-faks og IVT-faks utfyllende retningslinjer gjelder primært bestemmelser vedrørende tildeling av utenlandsstipend. Det juridiske fakultet har egne retningslinjer for tildeling av utenlandsstipend, og det er derfor ikke tatt med noe om dette i forslag til utfyllende retningslinjer.

Også BFE-fak og NT-fak har lagt inn bestemmelser vedrørende tildeling av utenlandsstipend i sine utfyllende retningslinjer. Når det gjelder arbeidsplan, har BFE-fakultetet sagt i sine utfyllende retningslinjer at *Fakultetet legger særlig vekt på at forskningsterminen skal bidra til å styrke søkerens fagmiljø. Det faglige og strategiske utbyttet av forskningsterminen skal gagne mer enn den enkelte søker og dette må redegjøres for i søknaden.* I NT-faks utfyllende retningslinjer er krav til arbeidsplan spesifikt rettet mot eksternfinansiering: *Arbeidsplan for terminen kan være*

skrivning av større søknader om eksternfinansiering (SFI, SFF, EU-Horizon Europe mm). Søkerens rolle i søknaden skal være prosjektleder / koordinator / PI (for ERC). Det forventes at søknaden leveres til fristen og at både søknadsskrivingen og prosjektet innebærer kompetansedeling med kollegaer ved UiT.

Utfyllende retningslinjer ved de juridiske fakultetene ved UiO og UiB

Det juridiske fakultet ved UiO har separate retningslinjer for førsteamanuenser/professorer og for lektorer/-førstelektor/dosent/andre fast vitenskapelige ansatte med undervisningsplikt tilsvarende lektorer. I de utfyllende retningslinjene kreves en arbeidsplan på en til tre sider. Planen skal redegjøre for hva den tilsatte skal gjøre i terminen, og det må beskrives konkret hva slags faglige resultater som skal komme ut av terminen. Dersom den tilsatte søker forskningstermin, må det redegjøres for planlagte publikasjoner og hvor disse skal publiseres (hvilket tidsskrift/forlag). I de utfyllende retningslinjene for Det juridiske fakultet, UiB, er det relevant om søknader bidrar til å utvikle nye prosjekt eller etablere forskningssamarbeid med andre forskningsmiljøer nasjonalt eller internasjonalt. Videre legges det til grunn følgende, likestilte kriterier ved prioritering av søkere; utenlandsopphold, planer om internasjonal publisering, planer om utvikling av et større forskningsprosjekt, planer om konkrete samarbeidsprosjekt, planer om fullføring av kvalifisering, samt uvanlig stor innsats i utvikling av undervisningsopplegg.

Oppsummering

Som nevnt innledningsvis har UiTs retningslinjer for tildeling av FoU-termin vært revidert flere ganger de siste årene – bl.a. med endringer i kriterier for tildeling av termin. Grunnet endringene i UiTs retningslinjer, er det behov for at fakultetet utarbeider utfyllende retningslinjer der prinsipielle spørsmål rundt fordeling av FoU-termin ved fakultetet blir avklart.

Ved behandling av årets tildeling av FoU-terminer med oppstart i 2022, sak FS 35-21, ble praksis med saksbehandling av dekan på fullmakt fraveket og saken ble i stedet lagt frem for fakultetsstyret. Dette ble gjort for at styret, ved gjennomgang av UiTs reviderte retningslinjer for tildeling av FoU-termin og involvering i behandling av årets søknader, skulle få et best mulig utgangspunkt for å kunne bidra inn i utformingen av fakultetets utfyllende retningslinjer.

I det vedlagte forslaget til utfyllende retningslinjer ved fakultetet har det vært lagt vekt på å følge opp de signaler som ble gitt av styret i møtet i juni 2021, og klargjøre fakultetets prioriteringer innenfor de rammer som er satt av UiTs retningslinjer for tildeling av forsknings- og utdanningstermin. I dette arbeidet har det også vært sett hen til hvilke løsninger som er valgt ved de øvrige fakulteter ved UiT, samt ved de juridiske fakultetene ved Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen.

Øyvind Edvardsen
fakultetsdirektør

–

Lise Myrvang
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg:

1. Retningslinjer for tildeling av forsknings- og utdanningstermin, UiT
2. Forslag til utfyllende retningslinjer for tildeling av forsknings- og utdanningstermin, Det juridiske fakultet
3. Utfyllende retningslinjer, HSL-fak
4. Utfyllende retningslinjer, BFE-fak
5. Utfyllende retningslinjer, NT-fak
6. Utfyllende retningslinjer, Helse-fak
7. Utfyllende retningslinjer, IVT-fak
8. Utfyllende retningslinjer, Jur-fak, UiO
9. Utfyllende retningslinjer, Jur-fak, UiB